

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

SERII ISTORICE DE DATE ASUPRA POPULAȚIEI ROMÂNIEI 1860-2020

Prezentare Capitol 2
„Serii de date privind populația României
reconstituite la teritoriul actual al României, 1860-1929”
(SERIA DCS-1968)

Institutul Național de Statistică, 20 octombrie 2021

Vasile Ghețău

I. Ce cuprinde seria

II. Originea și istoria seriei

III. Coerența datelor din serie în contextul datelor asupra populației și mișcării naturale a populației României în perioada 1871-1935. Argumente

IV. Importanța datelor din serie. Valorificare.

I. Ce cuprinde seria

I. Trei tabele asupra numărului populației la începutul anului:

- Tabelul 1. România, Vechea Românie și Transilvania, **anii 1860-1900.**
- Tabelul 2. România, Vechea Românie și Transilvania – pe medii, **anii 1901-1919.**
- Tabelul 3. România - pe medii, **anii 1920-1929.**

Nu sunt date pentru anii celor două războaie mondiale

Observație: termenul *Vechea Românie* este cel utilizat de autorii reconstituirilor.

Se referă atât la Vechea Românie din anii 1860-1880, cât și la Vechiul Regat.

II. Trei tabele asupra mișcării naturale a populației, date absolute și rate:

- Tabelul 1. Mișcarea naturală a populației (inclusiv populația medie), România, Vechea Românie și Transilvania (născuți vii, decedați, spor natural, căsătorii), **anii 1871-1898.**
- Tabelul 2. Mișcarea naturală a populației (inclusiv populația medie), România, Vechea Românie și Transilvania (născuți vii, decedați, spor natural, căsătorii, născuți morți, decedați în primul an de viață) - pe medii, **anii 1899-1919.**
- Tabelul 3. Mișcarea naturală a populației (inclusiv populația medie), România (născuți vii, decedați, spor natural, căsătorii, divorțuri, născuți morți, decedați în primul an de viață) - pe medii, **anii 1920-1929.** Datele lipsesc la unii indicatori în unii ani.

II. Originea și istoria seriei

1. Anii 1945-1946

2. Perioada 1930-1940

3. Perioada 1860 (1871)-1929 (Seria DCS-1968)

4. Ce s-a publicat până acum

În menționatul context al pregătirilor pentru sărbătorirea Centenarului Marii Uniri și al elaborării volumului *Demografia României* în Seria Civilizația Românească (Centenar) a Academiei Române, datele din Seria DCS-1968, însoțite de:

- datele publicate de profesorul George Retegan în anul 1962,
- datele publicate pentru România în perioada 1860-1940 (fără indicarea sursei) de demograful francez Jean-Claude Chesnais în anul 1968 în cea mai completă lucrare asupra tranziției demografice în țările europene și în afara spațiului european,
- și de un număr important de grafice comparative, au fost transmise în anul 2017 celor trei colegi din echipa de autori ai volumului spre examinare, evaluare și eventuală publicare. Propunerea a fost salutăată de președintele Institutului Național de Statistică, unul dintre autorii volumului, iar ulterior datele au fost transpuse pe suport electronic și verificate, în așteptarea întrunirii condițiilor de publicare. Nu s-au constatat erori în datele din tabele. Cazurile de ilizibilitate au putut fi clarificate prin relațiile dintre indicatori și recurgerea la formule ale ratelor.

III. Coerența datelor din serie în contextul datelor existente asupra populației și mișcării naturale a populației României. Argumente

În figura 1 este prezentată evoluția populației României în granițele sale istorice din anii 1860-1929 (Seria ICS-1939-1940) și în granițele de după al Doilea Război Mondial (Seria DCS-1968). La teritorii considerabil diferite înainte și după anul Marii Uniri corespund populații considerabil diferite. Numărul populației din Seria DCS-1968 pe toată întinderea perioadei acoperite de reconstituire (1860-1929) este mai mare în cei 51 de ani dinaintea Marii Uniri și mai mic în cei 19 ani de după Marea Unire până în anul 1930 (și până la al Doilea Război Mondial).

Figura 1. Numărul populației României în anii 1860-1929 în Seria ICS-1939 - la teritoriile istorice ale țării, și în Seria DCS-1968 - la teritoriul de după al Doilea Război Mondial al țării - în mii loc.-

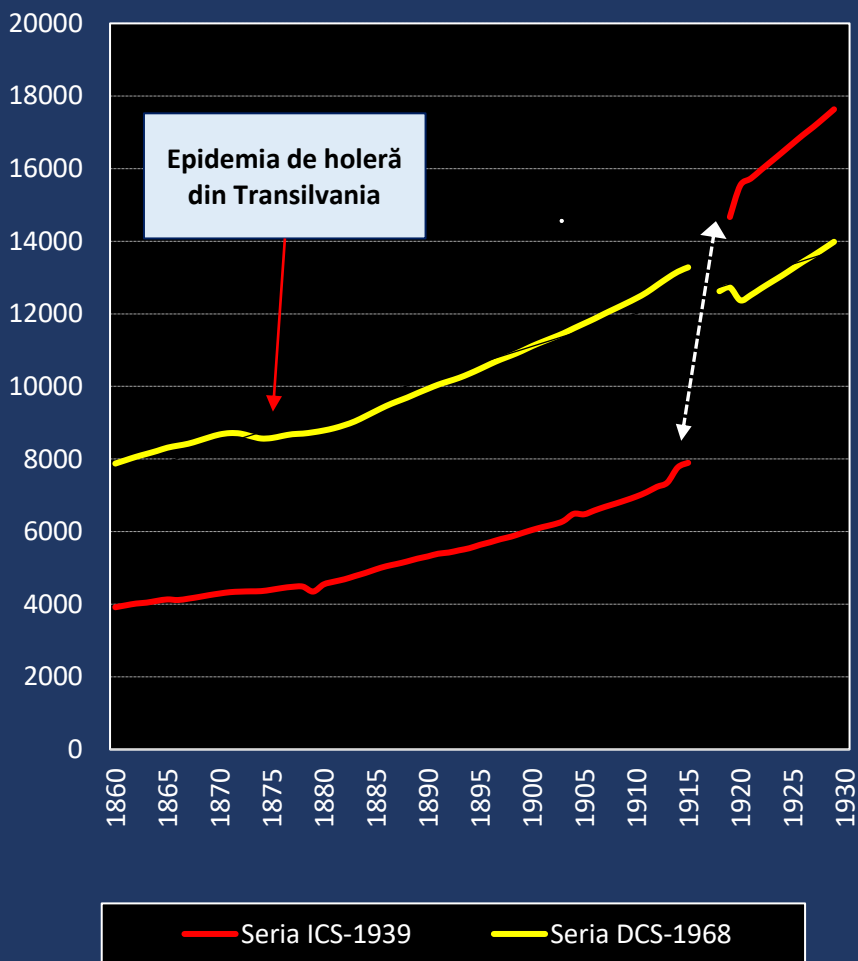
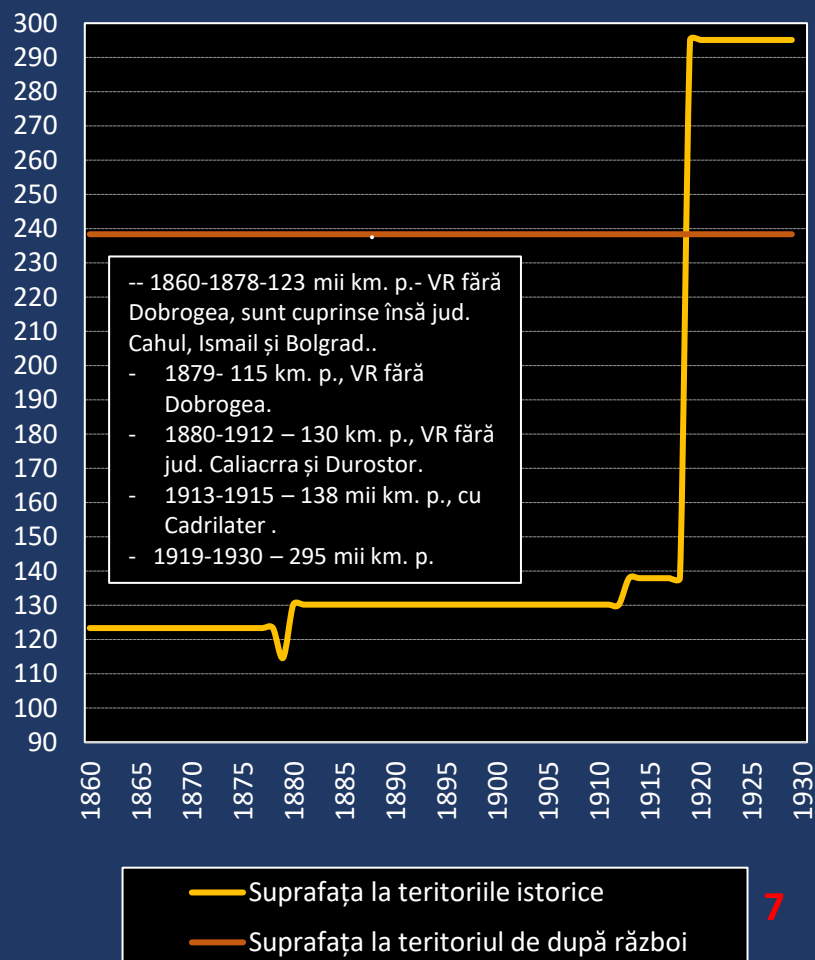

Figura 1a. Suprafața teritoriului României în perioada 1860-1929 și suprafața de după al Doilea Război Mondial - km. p. -

În figurile 2-5 poate fi examinată măsura în care evoluțiile din anii 1920-1929 ale numărului de născuți vii , decedați, spor natural și căsătorii găsesc continuitate ori o anumită previzibilitate în dezvoltări în evoluțiile din prima jumătate a anilor 1930 din seria anterioară a reconstituirilor. Nu sunt discordanțe frapante. Există coerență.

Figura 2. Evoluția numărului de născuți vii în anii 1871-1929 în Seria DCS-1968 și în anii 1930-1956 în datele INS (AS)

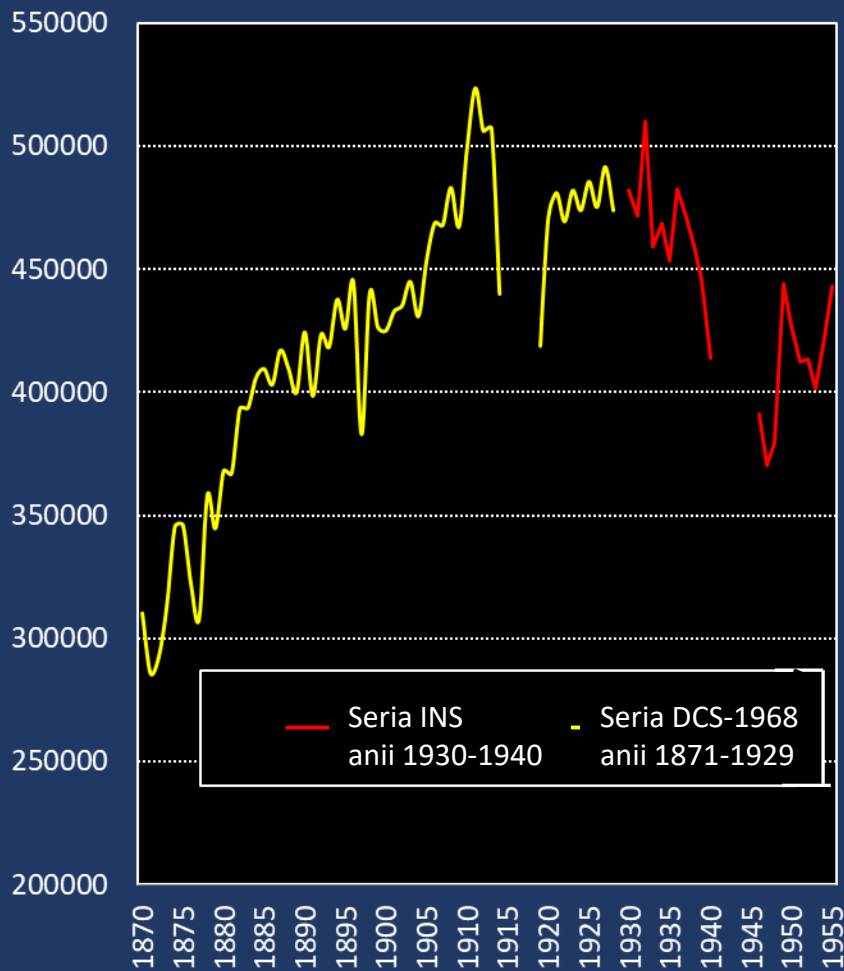

Figura 3. Evoluția numărului de decese în anii 1871-1929 în Seria DCS-1969 și în anii 1930-1955 în datele INS (AS)

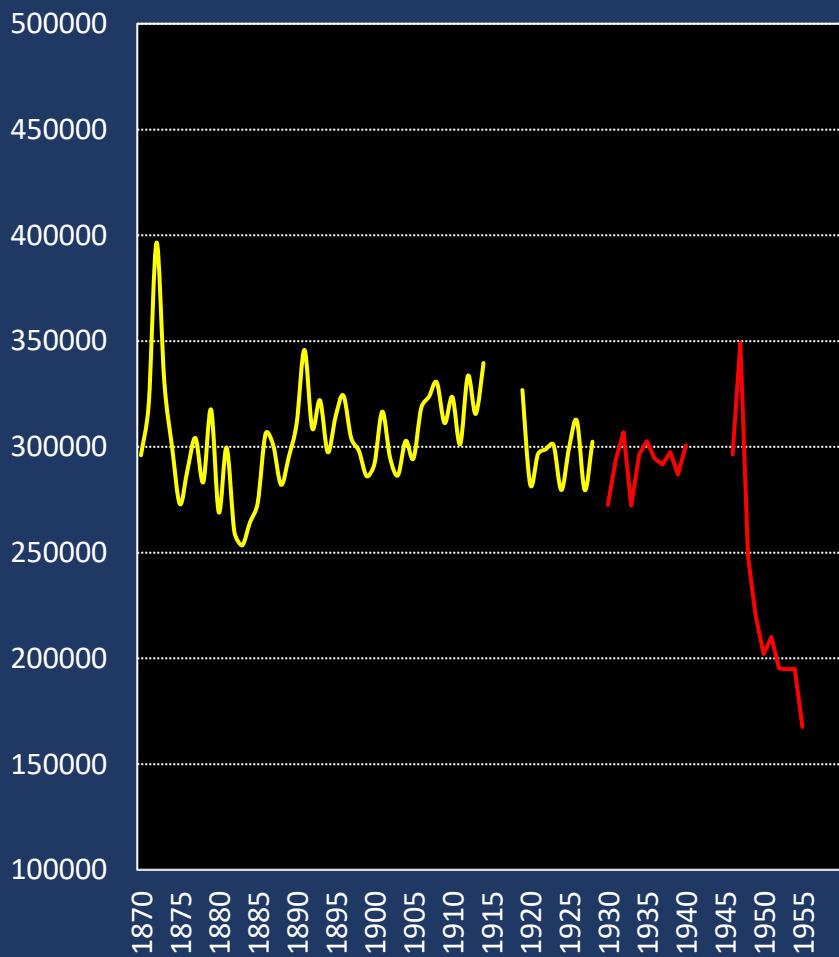

Figura 4. Evoluția sporului natural al populației în anii 1871-1929 în Seria DCS-1968 și în anii 1930-1955 în datele INS (AS)

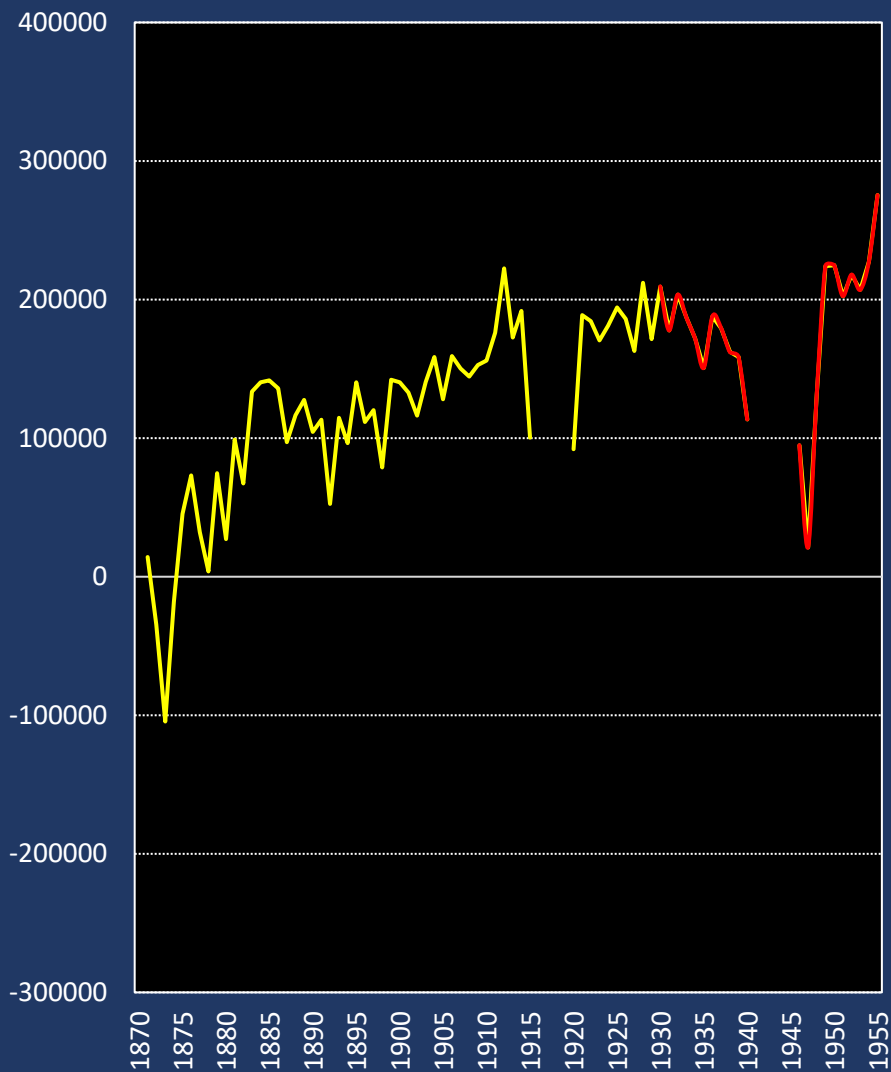
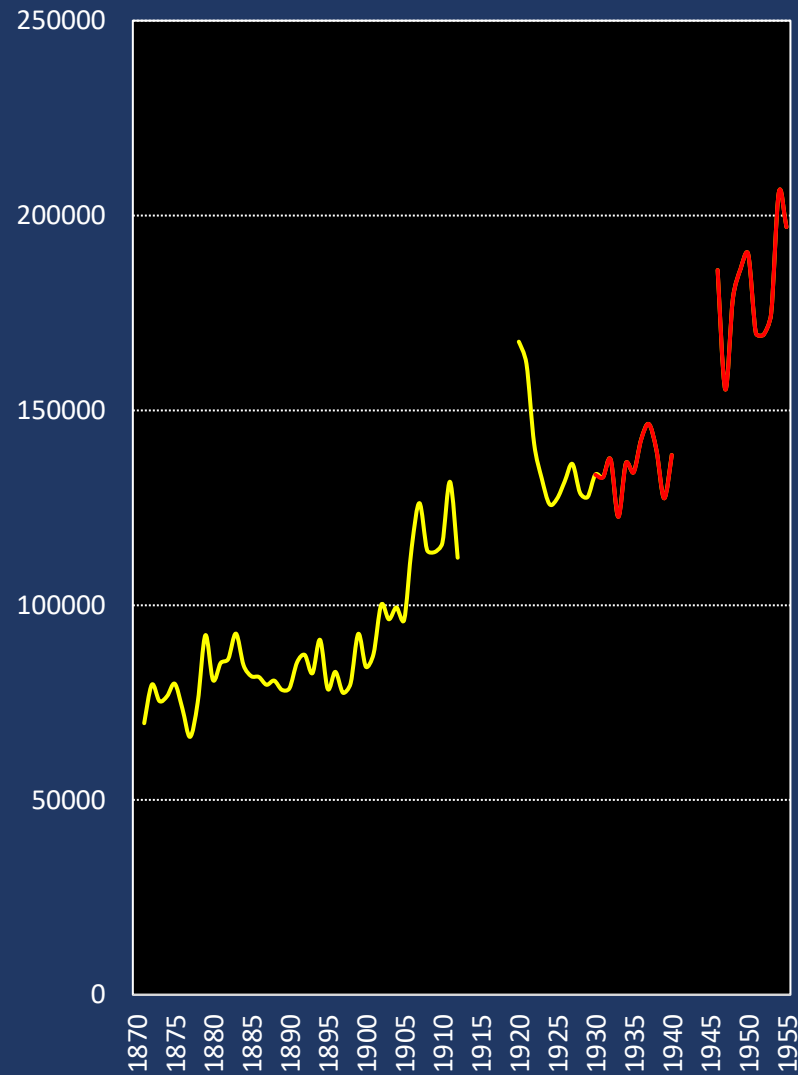
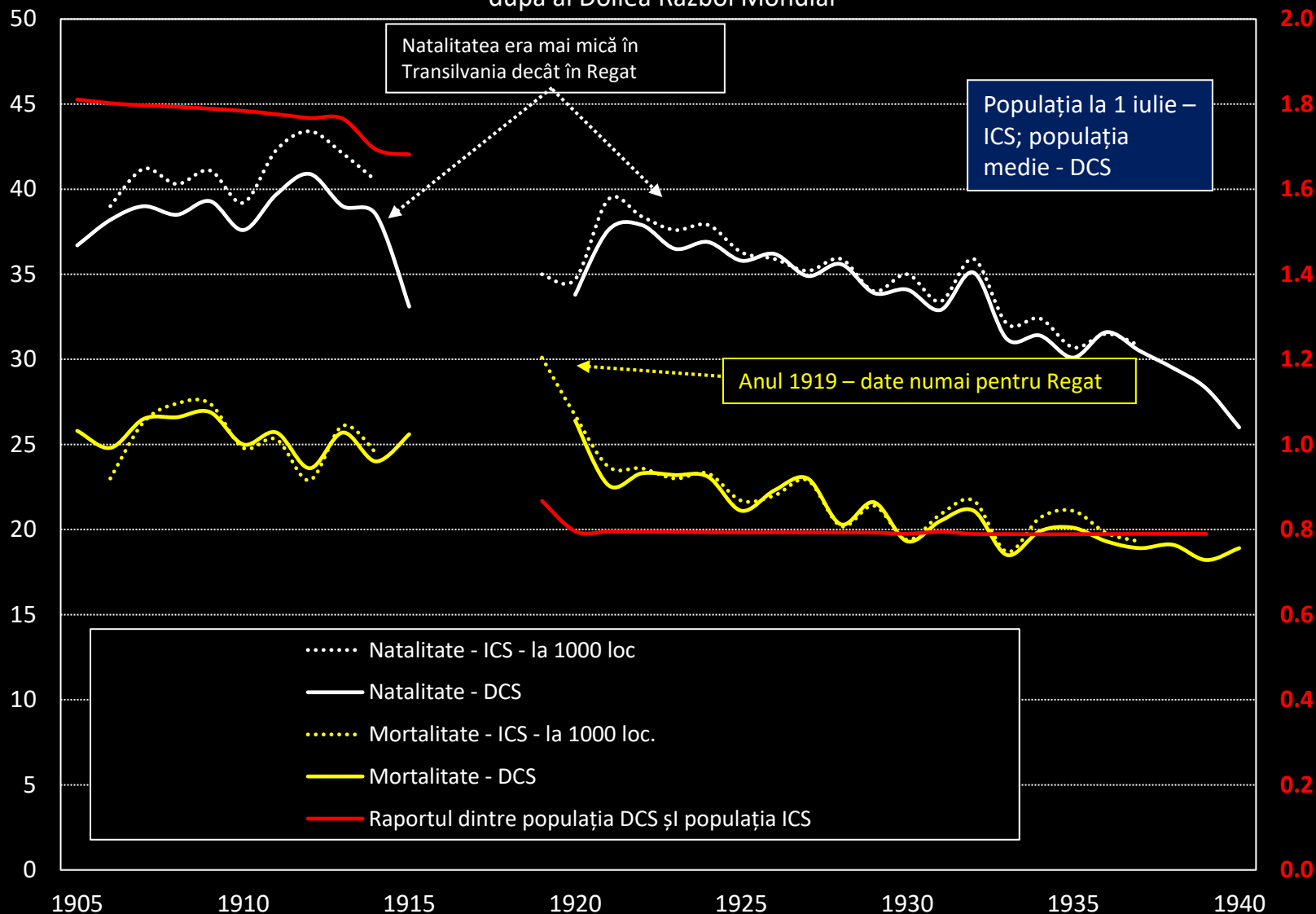

Figura 5. Evoluția numărului de căsătorii în anii 1871-1929 în Seria DCS-1968 și în anii 1930-1955 în datele INS (AS)

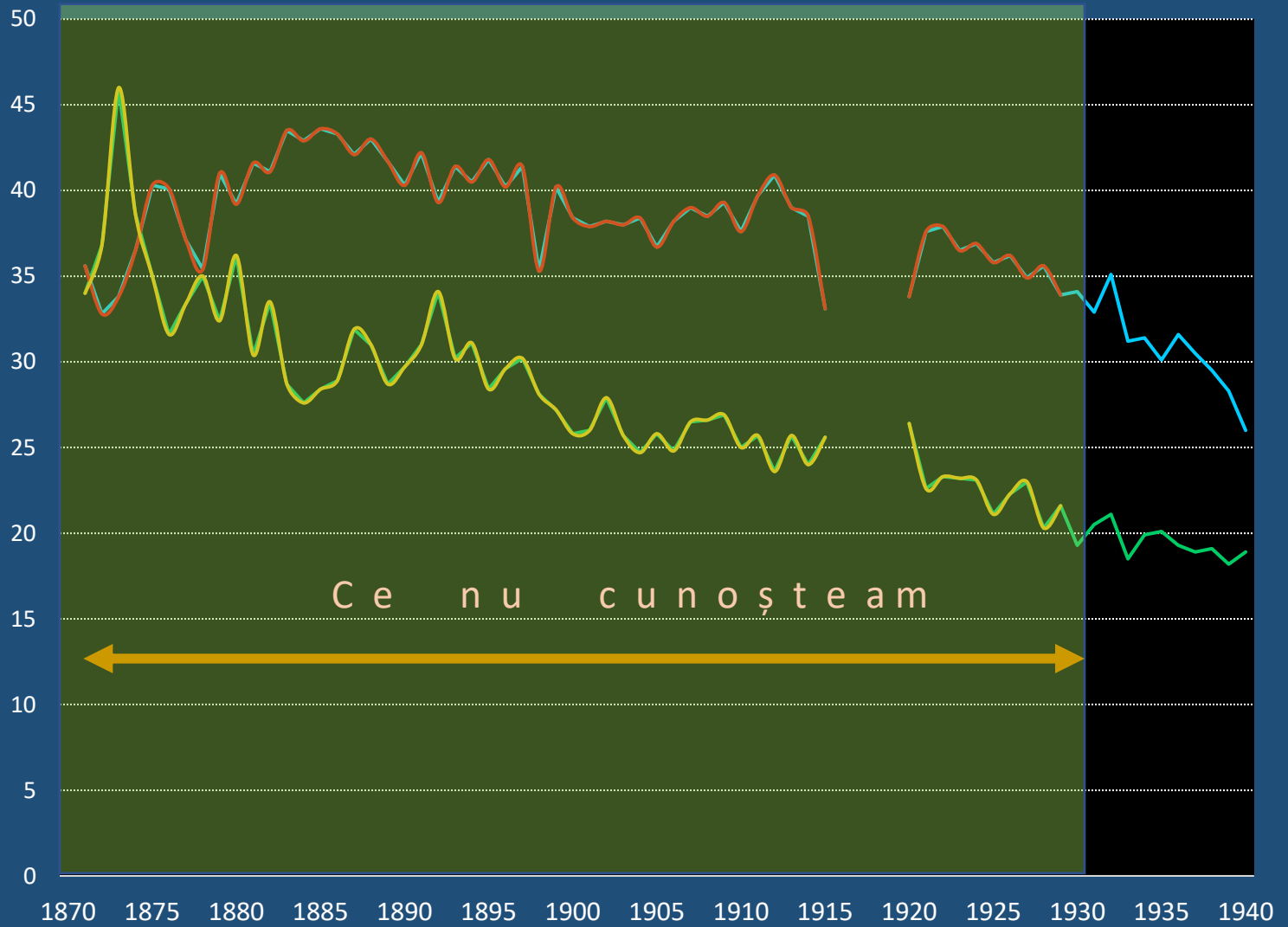

Coerența datelor reconstituite. Rata natalității și mortalității generale în perioada 1906-1937 în datele ICS-1939, la teritoriile istorice și în datele DCS-1968, în anii 1905-1940, la teritoriul de după al Doilea Război Mondial

IV. Importanța datelor din serie. Valorificare

Ce cunoșteam și ce nu cunoșteam până acum din evoluția natalității și mortalității generale înainte de al Doilea Război Mondial

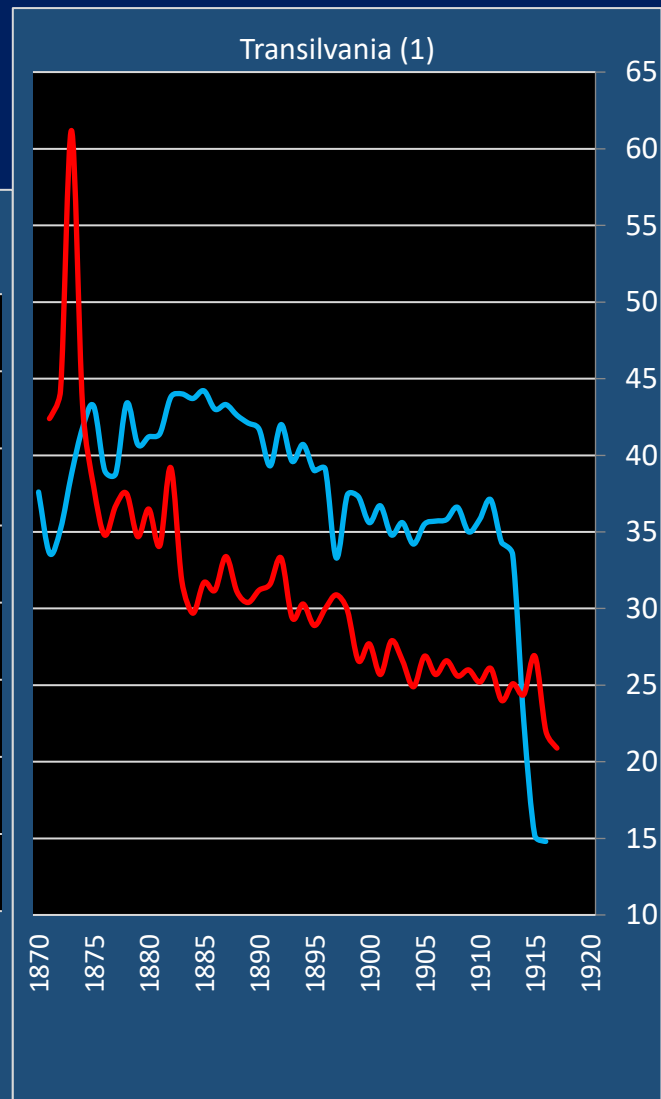
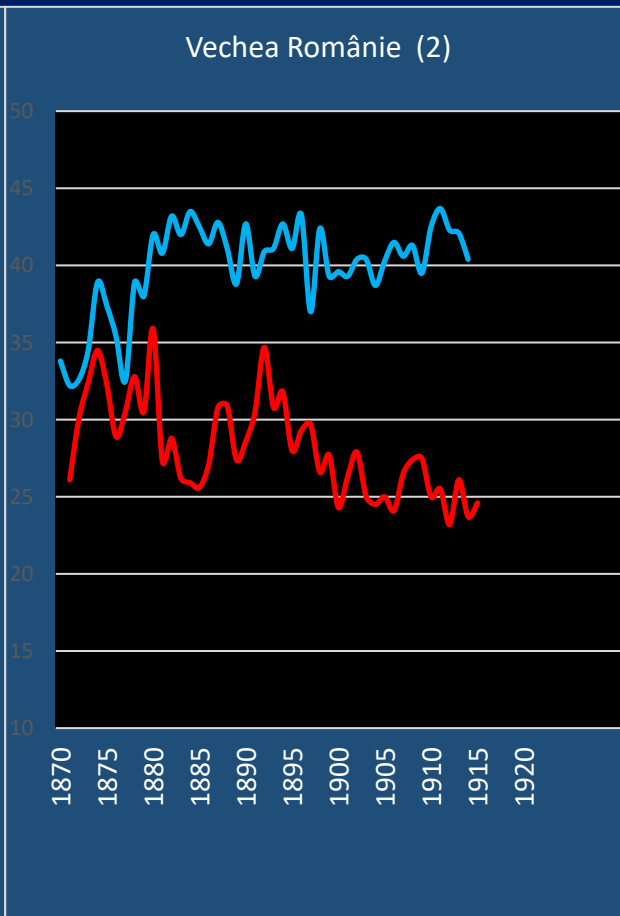
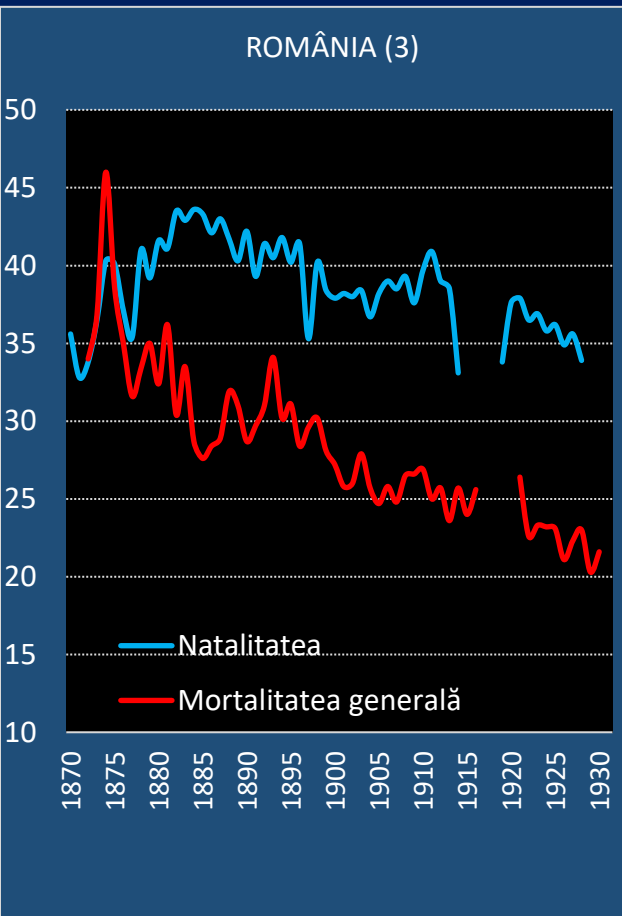

Nu cunoaștem până acum.

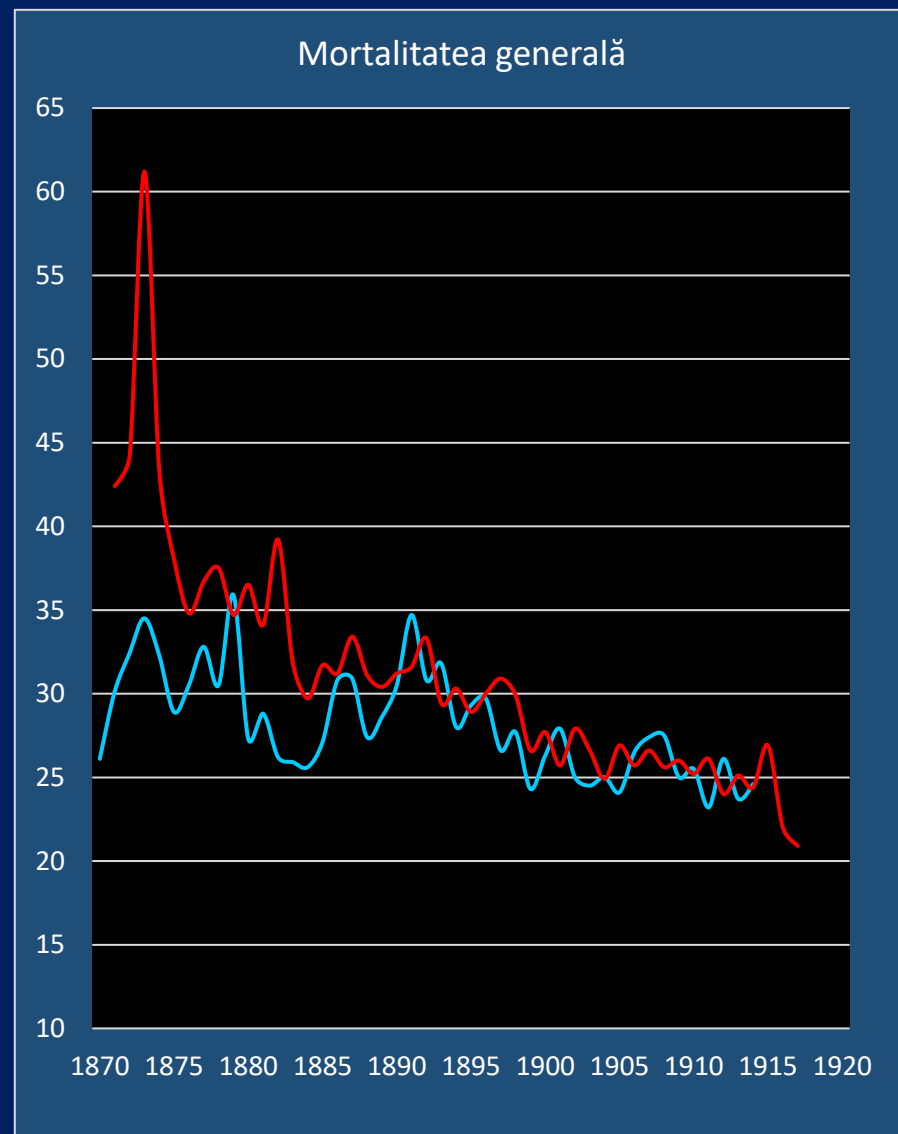
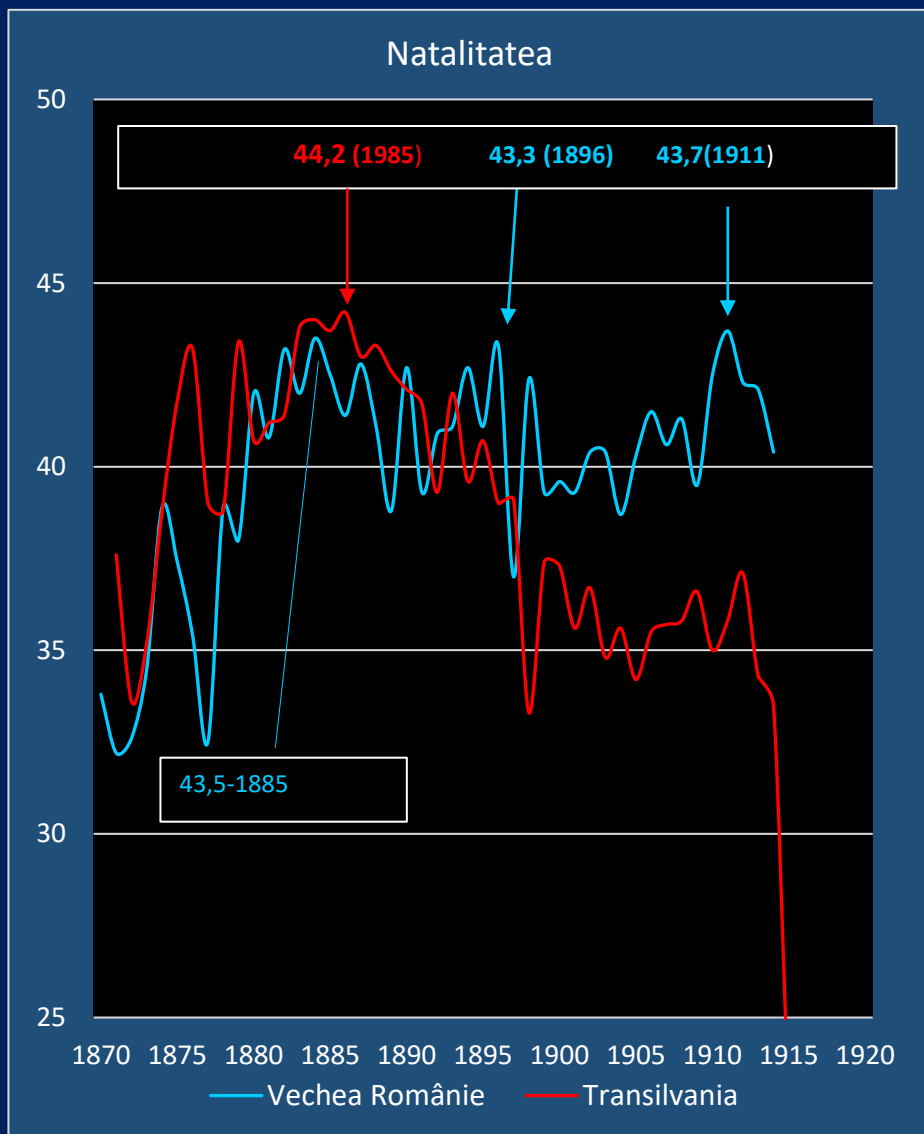
Evoluția natalității și mortalității generale în perioada 1871-1915 în ROMÂNIA, Vechea Românie și Transilvania

V Reg. Ro	
1909	41.1
1910	39.3
1911	42.3
1912	43.4
1913	42.1
1914	42.1

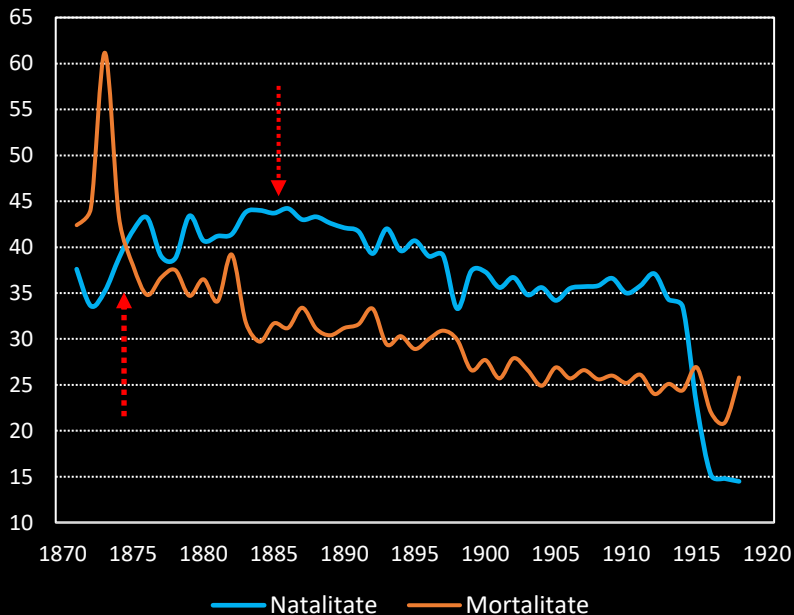
	VR	Tr
1885	4,6	4

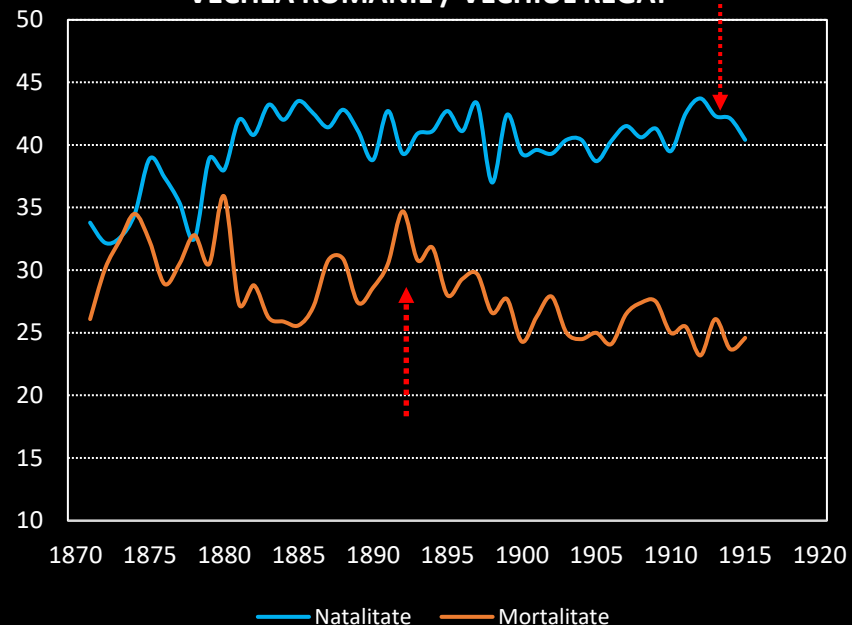
Evoluția natalității și mortalității generale în Vechea Românie și în Transilvania în perioada 1871-1915. Declanșarea tranziției demografice

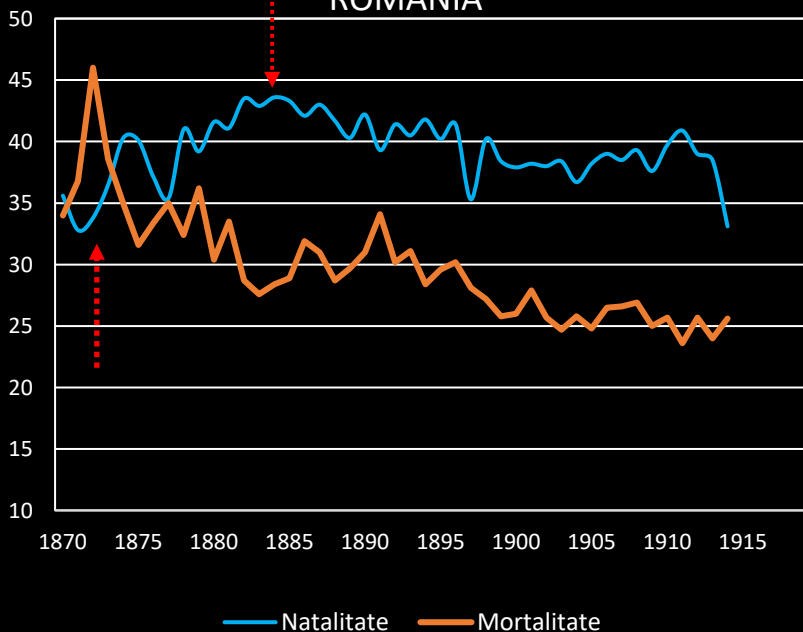
TRANSILVANIA

VECHEA ROMÂNIE / VECHIUL REGAT

ROMÂNIA

Declanșarea tranziției demografice în populația Transilvaniei, a Vechii Românie / Vechiului Regat și a României după datele din Seria DCS-1968, la teritoriul de după al Doilea Război Mondial.

Numărul populației în anul 1885:

Transilvania: 4,2 mil.

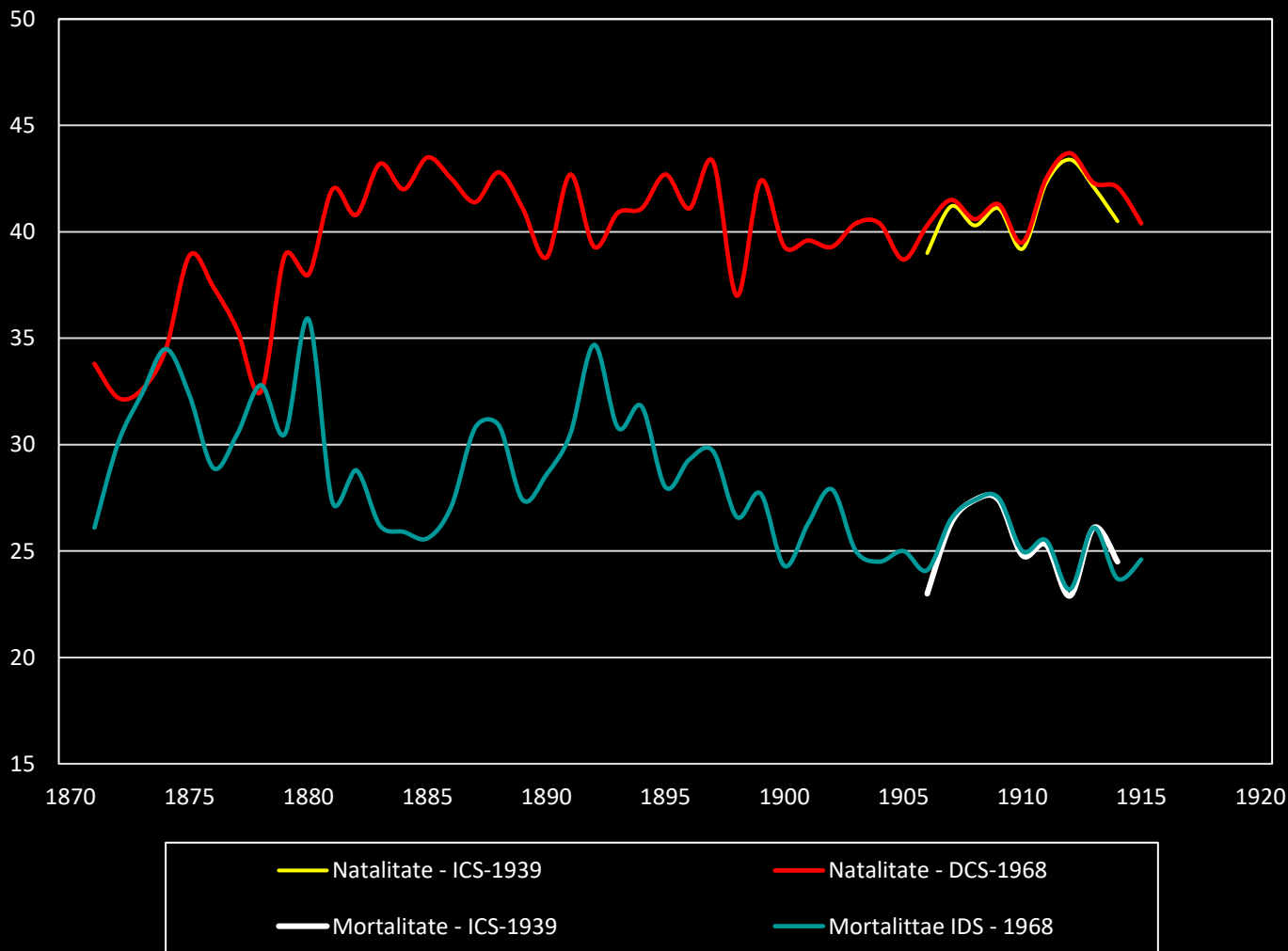
Vechea Românie / Vechiul Regat: 5,1 mil.

România: 9,3 mil.

Putea fi un calendar diferit al declanșării tranziției demografice cu datele la teritoriile istorice?

- 1860-1878-123 mii km. p.- VR fără Dobrogea, sunt cuprinse însă jud. Cahul, Ismail și Bolgrad..
- 1879- 115 km. p., VR fără Dobrogea.
- 1880-1912 – 130 km. p., VR fără jud. Caliacra și Durostor.
- 1913-1915 – 138 mii km. p., cu Cadrilater

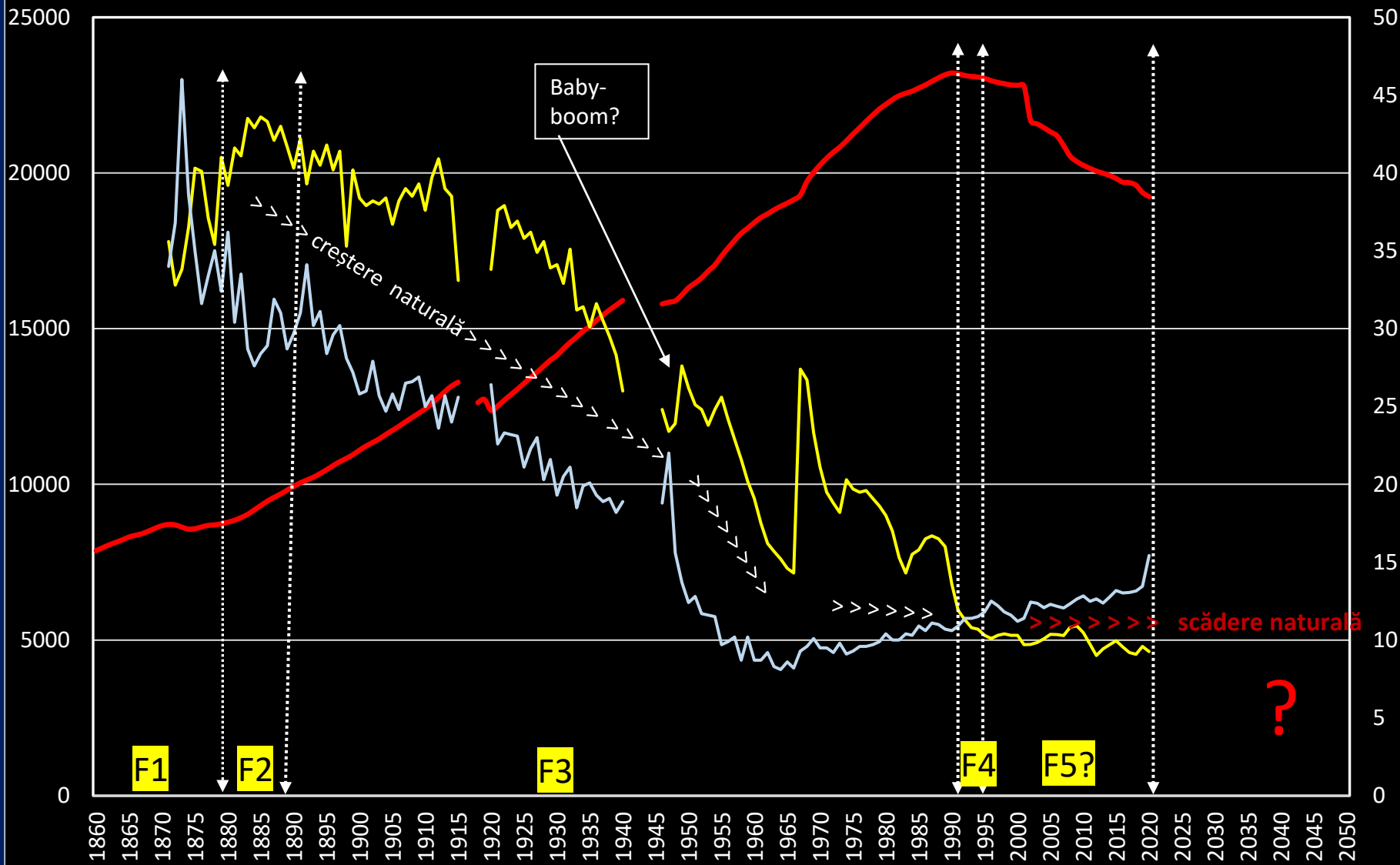
Rata natalității și mortalității generale în Vechea Românie/Vechiul Regat în granițele de după al Doilea Război Mondial în Seria DCS-1968 și în anii 1906-1915 în granițele istorice în Seria ICS-1939

Observație

Declanșarea tranziției demografice în Vechea Românie / Vechiul Regat după primul război mondial are la bază datele din Vechea Românie/Vechiul Regat din Seria DCS – 1968, teritoriul fiind cel de după al Doilea Război Mondial. Dar cum arată datele la teritoriul istoric al Vechii Românie/Vechiului Regat? Teritoriul și deci populația și fenomenele demografice nu au avut mari variații (vezi P). Datele pe anii 1906-1915 în cele două serii la natalitate și mortalitate nu diferă. Nu sunt rațiuni pentru a admite că datele puteau fi diferite la teritorii aproape identice înainte de anul 1906. Tranziția demografică a început după Primul Război Mondial.

160 de ani de evoluție a populației și mișcării naturale în România, 1860-2020
LOCUL SERIEI DCS-1968 ÎN IDENTIFICAREA FAZELOR TRANZIȚIEI DEMOGRAFICE ÎN ROMÂNIA (anim)

PERSPECTIVE ALE INCLUDERII SERIEI DE DATE DCS-1968 ÎN PUBLICAȚIILE INSTITUTULUI NAȚIONAL DE STATISTICĂ

- Principalii beneficiari ai datelor vor fi demografii, statisticienii, istoricii, specialiștii în geografia populației, urbanizare, economiștii cu preocupări în istoria economică a țării, presa specializată dar și oamenii politici, având în datele seriei un element nou major în analiza proceselor economice, sociale, politice, culturale și de altă natură într-o nouă perspectivă istorică, de mare întindere și se vor putea investiga mai profund legăturile dintre variabilele demografice și procesele menționate.

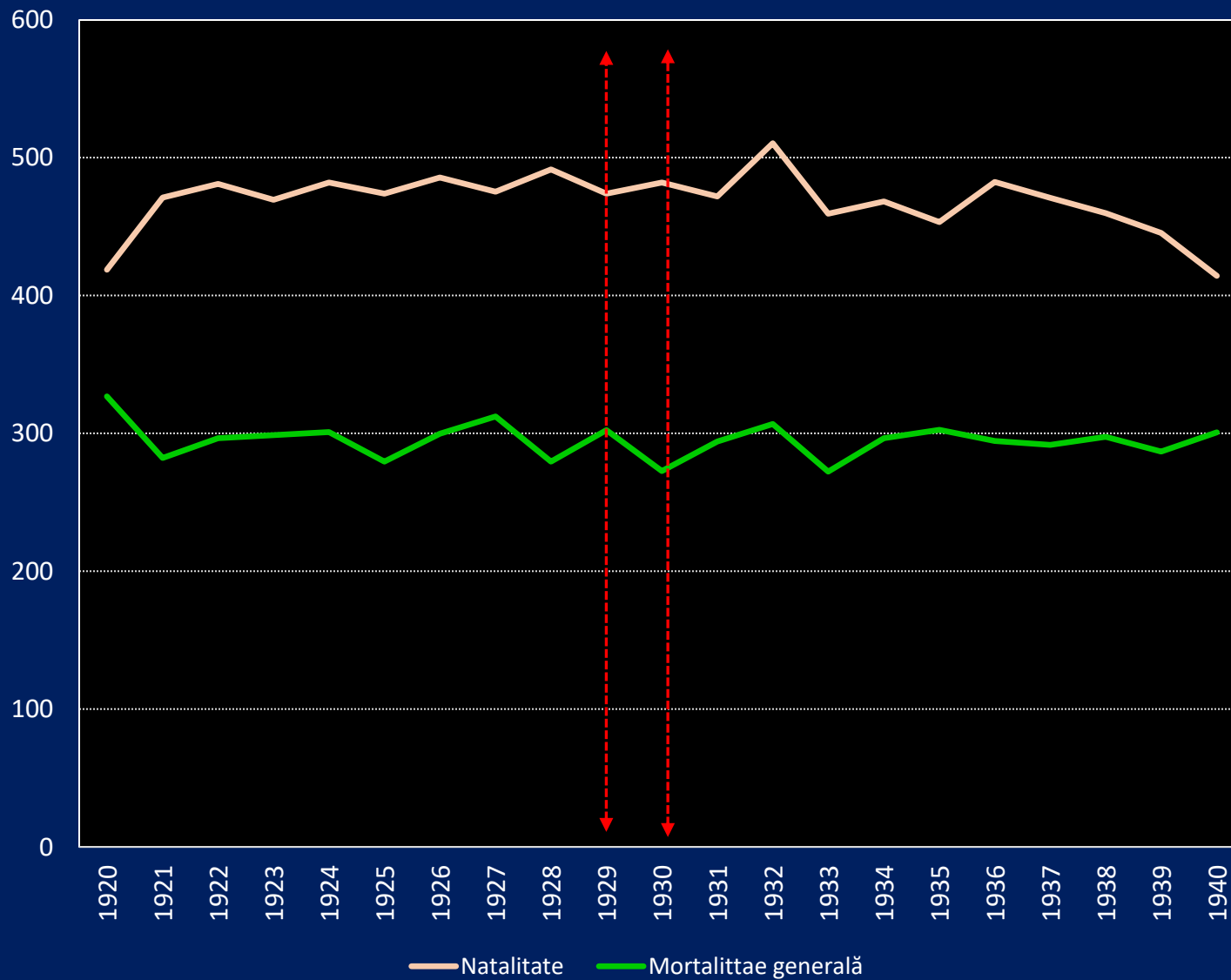
- Datele vor permite aprofundarea cunoașterii începutului și fazelor tranziției demografice în România și o corectă așezare a caracteristicilor acesteia în țara noastră în raport cu celelalte populații europene. Teza începutului regresului secular al mortalității și declanșarea decalată a debutului declinului natalității după Primul Război Mondial, cunoscută din datele existente până la cunoașterea datelor din Seria DCS-1968, va suferi nuanțări semnificative.

Datele publicate de Institutul Național de Statistică asupra populației și mișcării naturale a populației României începând cu anul 1860 la teritoriile istorice ale țării și la teritoriul de după al Doilea Război Mondial permit acum cunoașterea istoriei populației, bogăția cea mai de seamă a țării, pe întinderea a 160 de ani din trei secole, perioadă în care s-a făurit România modernă. Istoria populației este parte a istoriei naționale.

Mulumesc pentru atentie

Numărul de născuți și de decedați în anii 1920-1940,
cu evidențierea continuității dintre ultimul an al seriei DCS-1968
(anul 1929) și primul an al seriei anterioare 1930-1940 (anul 1930)

Schița Tranziției demografice

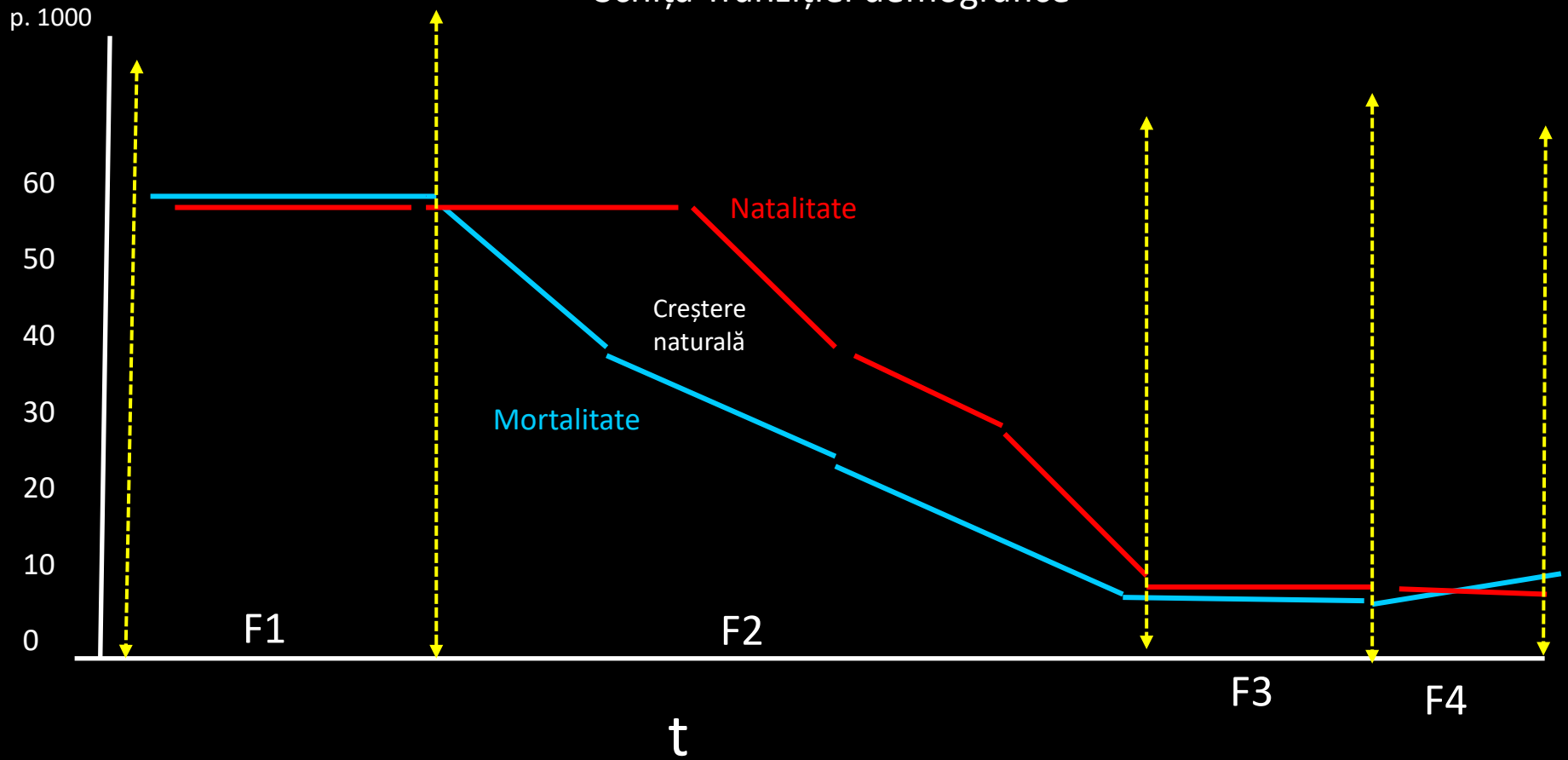
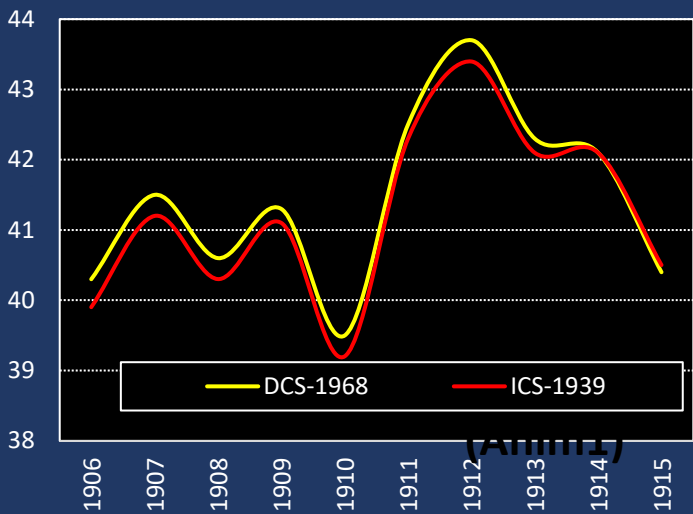

Figura 6. Rata natalității, mortalității generale, sporului natural (la 1000 loc.) și mortalității infantile (la 1000 născuți vii) în anii 1906-2015 în România, la teritoriul de după al Doilea Război Mondial - în Seria DCS-1968, și în Vechiul Regat - la teritoriul din anii respectivi, în Seria ICS-1939-1940

Numărul populației folosit la calculul ratelor este cel de la 1 iulie în datele ICS și populația medie în datele DCS

Figura 6.A. Rata natalității

Coerența și continuitatea sunt prezente și în evoluțiile paralele ale ratei natalității, mortalității generale, nupțialității și mortalității infantile în anii 1906-1915 în Vechiul Regat din Seria ICS-1939-1940. la teritoriul de atunci, și în România din Seria DCS-1968, la teritoriul de după RM2 în aceiași ani (anii 1906-1915 fiind primii ani pentru care sunt publicate date asupra mișcării naturale a populației în Vechiul Regat). Populațiile sunt diferite ca număr (la teritorii diferite), numărul evenimentelor demografice este diferit și diferențe firești există între ratele fenomenelor demografice dar desenul curbelor nu poate fi diferit. Erori în reconstituiri ar fi dus la discontinuități/fracturi în evoluții. Coerența este prezentă.

Figura 6.B. Rata mortalității generale

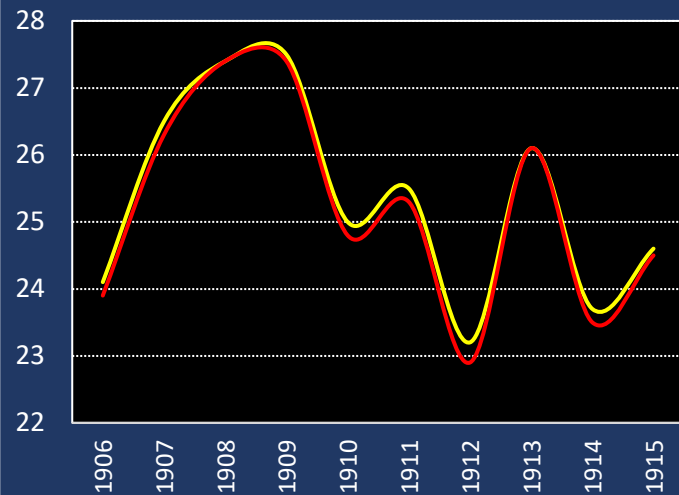

Figura 6.C. Rata sporului natural

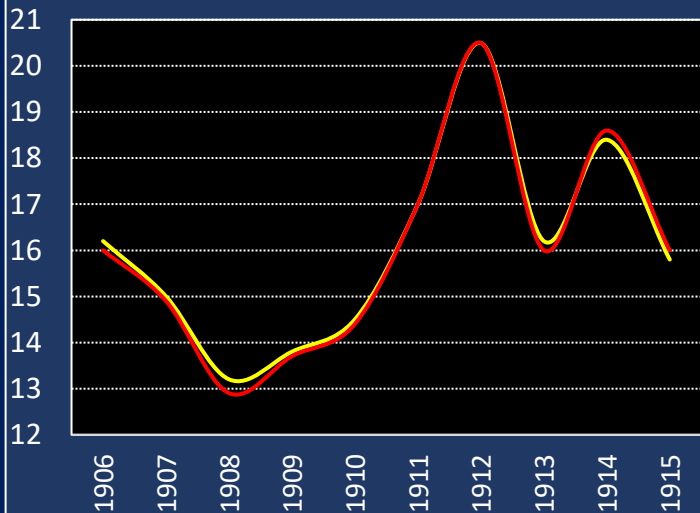

Figura 6.D. Rata mortalității infantile

